

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ

ΑΝΑΡΤΗΤΕΑ ΣΤΗΝ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ ΔΙΑΦΑΝΕΙΑ

ΕΚΘΕΣΗ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ

«Κύρωση της Σύμβασης Μίσθωσης μεταξύ της Ελληνικής Δημοκρατίας και των εταιριών ENERGEAN OIL & GAS – ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΑΙΓΑΙΟΥ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΕΡΕΥΝΑΣ ΚΑΙ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΥΔΡΟΓΟΝΑΝΘΡΑΚΩΝ και TRAJAN OIL AND GAS LIMITED για την παραχώρηση του δικαιώματος έρευνας και εκμετάλλευσης υδρογονανθράκων στη θαλάσσια περιοχή ΚΑΤΑΚΟΛΟ»

I. Γενικές παρατηρήσεις

A. Με το προτεινόμενο Νομοσχέδιο το οποίο αποτελείται από δύο άρθρα, φέρεται προς κύρωση η Σύμβαση μεταξύ της Ελληνικής Δημοκρατίας και των εταιριών «ENERGEAN OIL & GAS – ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΑΙΓΑΙΟΥ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΕΡΕΥΝΑΣ ΚΑΙ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΥΔΡΟΓΟΝΑΝΘΡΑΚΩΝ και TRAJAN OIL AND GAS LIMITED» για την παραχώρηση του δικαιώματος έρευνας και εκμετάλλευσης υδρογονανθράκων στη θαλάσσια περιοχή του Κατακόλου. Ειδικότερα, με το άρθρο 1 κυρώνεται η Σύμβαση Μίσθωσης, η οποία συμπεριλαμβάνει και έξι Παραρτήματα (Α΄-ΣΤ΄) καθώς και τη μετάφρασή της στην Αγγλική γλώσσα, που υπεγράφη στην Αθήνα την 14η Μαΐου 2014 μεταξύ των ανωτέρω συμβαλλομένων, ενώ με το άρθρο 2 τίθεται σε ισχύ με τη δημοσίευση του ψηφισθέντος Νομοσχεδίου στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Συμφώνως προς την Αιτιολογική Έκθεση που συνοδεύει το Νομοσχέδιο, η υπό κύρωση «Σύμβαση Μίσθωσης» επιδιώκει την επανεκκίνηση της διαδικα-

2

σίας έρευνας υδρογονανθράκων στην ελληνική επικράτεια, δημιουργώντας προϋποθέσεις για ουσιαστική συμμετοχή του εν λόγω κλάδου στην ανάπτυξη της ελληνικής οικονομίας.

Στα τριάντα δύο άρθρα της προς κύρωση Σύμβασης καθορίζονται κυρίως τα εξής:

1) Στο άρθρο 1 περιγράφεται το αντικείμενο της Σύμβασης, και καθορίζεται η ευθύνη των μισθωτών,

2) Στα άρθρα 2 και 3 ορίζεται η χρονική διάρκεια των δύο φάσεων του σταδίου ερευνών και περιγράφονται οι υποχρεώσεις του Μισθωτή σε κάθε στάδιο,

3) Το άρθρο 4 αναφέρεται στην τεχνική επιτροπή που συγκροτούν από κοινού το Ελληνικό Δημόσιο και ο Μισθωτής,

4) Το άρθρο 5 περιγράφει τη διαδικασία με βάση την οποία ο Μισθωτής υποβάλλει κάθε χρόνο πρόγραμμα εργασιών και προϋπολογισμό,

5) Το άρθρο 6 καθορίζει τους όρους παραίτησης του Μισθωτή,

6) Τα άρθρα 7 και 8 καθορίζουν τις ενέργειες και τις υποχρεώσεις του Μισθωτή σε περίπτωση ανακάλυψης υδρογονανθράκων στη συμβατική περιοχή και τα σχετικά με τη διάρκεια του σταδίου εκμετάλλευσης, στο άρθρο 9 περιγράφονται οι συγκεκριμένες υποχρεώσεις και οι ευθύνες του Μισθωτή έναντι του Δημοσίου, ενώ στο άρθρο 10 περιέχονται συνήθεις όροι σε συμβάσεις αποκλειστικότητας και αναγνωρίζονται τα δικαιώματα του Μισθωτή σε σχέση με τη συμβατική περιοχή,

7) Το άρθρο 11 ρυθμίζει το ενδεχόμενο ανακάλυψης κοιτάσματος υδρογονανθράκων που εκτείνεται εκτός των ορίων της συμβατικής περιοχής, ενώ το άρθρο 12 επιβάλλει στον Μισθωτή υποχρεώσεις τήρησης της περιβαλλοντικής νομοθεσίας,

8) Το άρθρο 13 ρυθμίζει θέματα υπολογισμού και καταβολής του μισθώματος, το άρθρο 14, κυρίως, θέματα φορολογίας των Συμμισθωτών, και το άρθρο 15 ορίζει τα πρόσθετα συμβατικά ανταλλάγματα του Μισθωτή προς το Δημόσιο,

9) Τα άρθρα 16 και 17 θέτουν τους κανόνες υπολογισμού της αξίας των υδρογονανθράκων που παράγονται στο πλαίσιο της Σύμβασης Μίσθωσης και μέτρησης της ποσότητας των παραγόμενων υδρογονανθράκων, αντιστοίχως,

10) Το άρθρο 18 εξετάζει την εφαρμογή της Σύμβασης σε περίπτωση πολέμου, απειλής πολέμου ή άλλης κατάστασης έκτακτης ανάγκης,

- 11) Το άρθρο 19 καθορίζει, κυρίως, τα αρχεία με δεδομένα και πληροφορίες που οφείλει να τηρεί ο Μισθωτής,
- 12) Το άρθρο 20 θέτει όρους και προϋποθέσεις μεταβίβασης του συνόλου ή μέρους των δικαιωμάτων από τη Σύμβαση Μίσθωσης,
- 13) Τα άρθρα 21 και 22 εξετάζουν θέματα έκπτωσης του Μισθωτή και θέσης του σε κατάσταση αφερεγγυότητας, αντιστοίχως,
- 14) Το άρθρο 23 ορίζει τη διαδικασία επίλυσης διαφορών που προκύπτουν σε σχέση με τη Σύμβαση Μίσθωσης,
- 15) Τα άρθρα 24 έως 29 ρυθμίζουν θέματα εκτέλεσης της Σύμβασης,
- 16) Το άρθρο 30 ορίζει ως εφαρμοστέο Δίκαιο το ελληνικό και, τέλος,
- 17) Το άρθρο 31 περιλαμβάνει όρους περί της ισχύος και ενδεχόμενης ασυμφωνίας του κυρίου σώματος της Σύμβασης με τα Παραρτήματά της, ενώ το άρθρο 32 αφορά στην έναρξη ισχύος της Σύμβασης

Β. Σημειωτέον ότι, προκειμένου να ενισχυθεί η ολοκλήρωση της εσωτερικής αγοράς ενέργειας, κρίθηκε αναγκαία η θέσπιση κοινών κανόνων που να εξασφαλίζουν ότι οι διαδικασίες χορήγησης των αδειών αναζήτησης, εξερεύνησης και παραγωγής υδρογονανθράκων είναι ανοικτές για όλους τους φορείς οι οποίοι διαθέτουν τις αναγκαίες ικανότητες [βλ. προοίμιο της Οδηγίας 94/22/ΕΚ για τους όρους χορήγησης και χρήσης των αδειών αναζήτησης, εξερεύνησης και παραγωγής υδρογονανθράκων (ΕΕ L 164 της 30.6.1994, σελ. 3]. Αυτό, κατά το προοίμιο της Οδηγίας, δεν αίρει την εξουσία των Κρατών μελών, τα οποία ασκούν κυριαρχικά δικαιώματα επί των πηγών υδρογονανθράκων στην επικράτειά τους, να διατηρήσουν τη δυνατότητα της υποβολής της πρόσβασης και της άσκησης των δραστηριοτήτων αυτών σε περιορισμούς που δικαιολογούνται από λόγους δημοσίου συμφέροντος [βλ. Έκθεση της Επιστημονικής Υπηρεσίας της Βουλής της 13.12.1999 επί του Νομοσχεδίου «Κύρωση α) της από 16.11.1999 Σύμβαση μεταξύ του Ελληνικού Δημοσίου και της Αναδόχου Κοινοπραξίας του Ν. 98/1975, όπως αυτός ισχύει μέχρι σήμερα, β) της από 23.11.1999 Σύμβασης μεταξύ του Ελληνικού Δημοσίου και της ΚΑΒΑΛΑ OIL ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ και των παραρτημάτων Ι και ΙΙ αυτής και άλλες διατάξεις» (ν. 2779/1999) και Έκθεση της Επιστημονικής Υπηρεσίας της Βουλής της 27.2.2013 επί του Νομοσχεδίου «Κύρωση της Πρώτης Τροποποιητικής Σύμβασης μεταξύ του Ελληνικού Δημοσίου και των Αναδόχων Εταιρειών ΚΑΒΑΛΑ OIL ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ και ENERGEAN OIL & GAS – ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΑΙΓΑΙΟΥ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΕΡΕΥΝΑΣ ΚΑΙ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΥΔΡΟΓΟΝΑΝΘΡΑΚΩΝ και των παραρτημάτων Ι

και II αυτής» (ν. 4135/2013)]. Κατά το άρθρο 2 της Οδηγίας, όμως, εάν τα κράτη μέλη ορίσουν περιοχές προς άσκηση δραστηριοτήτων αναζήτησης, εξερεύνησης και παραγωγής υδρογονανθράκων, οι σχετικές άδειες υπόκεινται σε όρους που αποβλέπουν αφενός να εξασφαλίσουν τον σεβασμό της αρχής της μη διάκρισης όσον αφορά την πρόσβαση των φορέων και την άσκηση των δραστηριοτήτων, αφετέρου να διασφαλίσουν το δημόσιο συμφέρον των Κρατών μελών.

Εξ άλλου, η Οδηγία 2004/17/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 31.3.2004 περί συντονισμού των διαδικασιών σύναψης συμβάσεων στους τομείς του ύδατος, της ενέργειας, των μεταφορών και των ταχυδρομικών υπηρεσιών (ΕΕ L 134, 30.4.2004, σελ. 1) «εφαρμόζεται στις δραστηριότητες εκμετάλλευσης μιας γεωγραφικής περιοχής με σκοπό: α) την αναζήτηση, εξόρυξη και συλλογή πετρελαίου, αερίου, άνθρακα ή άλλων στερεών καυσίμων (...)» (άρθρο 7). Κατά το άρθρο της 30 παρ. 1, συμβάσεις που προορίζονται να επιτρέψουν την άσκηση δραστηριότητας η οποία εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής της Οδηγίας, δεν υπόκεινται στην Οδηγία, αν η δραστηριότητα, στο κράτος μέλος όπου ασκείται, είναι απευθείας εκτελεσμένη στον ανταγωνισμό, σε αγορές στις οποίες η πρόσβαση δεν είναι περιορισμένη (βλ. και άρθρο 23 παρ. 1 του π.δ/τος 59/2007).

Η πρόσβαση σε αγορά θεωρείται ότι δεν περιορίζεται, όταν το κράτος μέλος έχει ενσωματώσει στο εθνικό δίκαιο και εφαρμόζει τις διατάξεις της αναφερόμενης στο παράρτημα XI της Οδηγίας 2004/17 ΕΚ, σχετικής νομοθεσίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης, για την απελευθέρωση ενός συγκεκριμένου τομέα ή μέρους του (άρθρο 30 παρ. 3 Οδηγίας και άρθρο 23 παρ. 3 του π.δ 59/2007). Στην παραπεμπόμενη σχετική νομοθεσία περί απελευθέρωσης των ως άνω αναφερθέντων τομέων περιλαμβάνεται και η ως άνω Οδηγία 94/22/ΕΚ για τους όρους χορήγησης και χρήσης των αδειών αναζήτησης, εξερεύνησης και παραγωγής υδρογονανθράκων.

Κατά την Επιτροπή, σε περιπτώσεις κρατών μελών που έχουν ενσωματώσει και εφαρμόζουν την Οδηγία 94/22 ΕΚ, ως προς την αναζήτηση πετρελαίου και φυσικού αερίου και την παραγωγή πετρελαίου, η πρόσβαση στην αγορά πρέπει να θεωρείται ότι δεν είναι περιορισμένη, συμφώνως προς τις διατάξεις της παρ. 3 του άρθρου 30 της Οδηγίας 2004/17/ΕΚ.

Περαιτέρω, η άμεση έκθεση στον ανταγωνισμό εκτιμάται βάσει αντικειμενικών κριτηρίων, τα οποία είναι σύμφωνα με τις διατάξεις περί ανταγωνισμού της ΣυνθΛειτΕΕ, όπως τα χαρακτηριστικά των συγκεκριμένων αγαθών ή υπηρεσιών, η ύπαρξη εναλλακτικών αγαθών ή υπηρεσιών, οι τιμές και η

πραγματική ή δυνητική παρουσία περισσότερων του ενός προμηθευτών των εν λόγω αγαθών ή παρόχων των εν λόγω υπηρεσιών (άρθρο 30 παρ. 2 της Οδηγίας 2004/17 ΕΚ και άρθρο 23 παρ. 2 του π.δ/τος 59/2007).

Ειδικώς ως προς την αναζήτηση πετρελαίου και φυσικού αερίου και την παραγωγή πετρελαίου, κατά την Επιτροπή, για τους σκοπούς αξιολόγησης του κατά πόσον οι σχετικοί φορείς εκμετάλλευσης είναι απευθείας εκτεθειμένοι στον ανταγωνισμό, λαμβάνεται υπόψη το μερίδιο αγοράς των κυρίως εμπλεκομένων και ο βαθμός συγκέντρωσης στις εν λόγω αγορές. Για την αξιολόγηση των μεριδίων αγοράς που ελέγχουν οι οικονομικοί φορείς στον εν λόγω τομέα, κατά κανόνα, εφαρμόζονται δύο παράμετροι, το μερίδιο βεβαιωμένων αποθεμάτων τους και η αναμενόμενη παραγωγή. Ως προς τον βαθμό συγκέντρωσης, η ύπαρξη, λ.χ., άλλων καθέτως οργανωμένων ιδιωτικών εταιρειών (αποκαλούμενων «υπερμειζόνων» ή «μεγάλων») συνιστά ένδειξη άμεσης έκθεσης σε ανταγωνισμό [βλ., ενδεικτικώς, Εκτελεστική απόφαση της Επιτροπής, της 28.7.2011, σχετικώς με την εξαίρεση της αναζήτησης πετρελαίου και φυσικού αερίου και της εκμετάλλευσης πετρελαίου στη Δανία, εκτός της Γροιλανδίας και των Νήσων Φερόε, από την εφαρμογή της Οδηγίας 2004/17/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, περί συντονισμού των διαδικασιών σύναψης συμβάσεων στους τομείς του ύδατος, της ενέργειας, των μεταφορών και των ταχυδρομικών υπηρεσιών (ΕΕ L 197/29.7.2011, σελ. 20 επ.). Ομοίως βλ. την 2010/192 Απόφαση της Επιτροπής της 29.3.2010 (ΕΕ L 084/31.3.2010, σελ. 52 επ.) για την εξαίρεση από την εφαρμογή της Οδηγίας 2004/17/ΕΚ της αναζήτησης και της εκμετάλλευσης πετρελαίου και αερίου στην Αγγλία, τη Σκωτία και την Ουαλία, και 2011/372/ΕΕ Εκτελεστική απόφαση της Επιτροπής της 24.6.2011 (ΕΕ L 166/25.6.2011, σελ. 28 επ.), για την Ιταλία].

Δυνάμει των ανωτέρω, όταν κράτος μέλος κρίνει ότι η ως άνω παρ. 1 του άρθρου 30 της Οδηγίας 2004/17 ΕΚ έχει εφαρμογή σε δεδομένη δραστηριότητα, απευθύνει κοινοποίηση στην Επιτροπή, γνωστοποιώντας της όλα τα συναφή περιστατικά και, ιδίως, κάθε νομοθετική, κανονιστική ή διοικητική διάταξη ή συμφωνία που αφορά τη συμμόρφωση προς τους όρους που αναφέρονται στην παρ. 1, συνοδευόμενα, ενδεχομένως, από τη θέση που έλαβε ανεξάρτητη εθνική αρχή η οποία είναι αρμόδια για την εν λόγω δραστηριότητα. Αν η Επιτροπή εκδώσει απόφαση σχετικώς με τη δυνατότητα εφαρμογής της παρ. 1 εντός της προβλεπόμενης προθεσμίας, ή δεν εκδώσει απόφαση εντός αυτής της προθεσμίας, οι συμβάσεις που προορίζονται για την άσκηση της συγκεκριμένης δραστηριότητας δεν υπόκεινται στην Οδηγία

(άρθρο 30 παρ. 4 της Οδηγίας 2004/17 ΕΚ και 23 παρ. 4 του π.δ/τος 59/2007). Εφόσον, εξ άλλου, το προβλέπει η νομοθεσία του ενδιαφερόμενου κράτους μέλους, οι αναθέτοντες φορείς μπορούν να ζητούν από την Επιτροπή να προσδιορίσει, με απόφασή της, ότι σε δεδομένη δραστηριότητα έχει εφαρμογή η παρ. 1. Στην περίπτωση αυτή, η Επιτροπή ενημερώνει αμέσως το ενδιαφερόμενο κράτος μέλος. Η Επιτροπή μπορεί, επίσης, να κινήσει, με δική της πρωτοβουλία, τη διαδικασία για την έκδοση απόφασης σχετικώς με τη δυνατότητα εφαρμογής της παρ. 1 σε δεδομένη δραστηριότητα. Στην περίπτωση αυτή, η Επιτροπή ενημερώνει αμέσως το ενδιαφερόμενο κράτος μέλος (άρθρο 30 παρ. 5 της Οδηγίας 2004/17 ΕΚ και 23 παρ. 5 του π.δ/τος 59/2007).

Σημειώνεται, επίσης, ότι, δυνάμει του άρθρου 3 παρ. 5 της Οδηγίας 94/22/ΕΚ, η απόφαση των αρμόδιων αρχών η οποία λαμβάνεται στο πλαίσιο χορήγησης άδειας και αφορά την έναρξη, διακοπή, παράταση ή παύση των δραστηριοτήτων ή την παράταση της χορηγηθείσας άδειας, δεν θεωρείται χορήγηση άδειας.

Νεώτερες τάσεις στον τομέα της έρευνας και της αξιοποίησης κοιτασμάτων πετρελαίου και φυσικού αερίου, εξ άλλου, καταγράφονται στην Ανακοίνωση της Επιτροπής (Βρυξέλλες, 12.10.2010, COM(2010) 560 τελικό) «Αντιμέτωποι στο πρόβλημα της ασφάλειας των υπεράκτιων δραστηριοτήτων εκμετάλλευσης κοιτασμάτων πετρελαίου και φυσικού αερίου», και αφορούν στην υπεύθυνη αδειοδότηση, υπό την έννοια: πρώτον, ότι οι εθνικές διαδικασίες αδειοδότησης πρέπει να αναθεωρηθούν ώστε να απηχούν αναγνωρισμένες βέλτιστες πρακτικές και να συμπεριλαμβάνουν τις υποχρεώσεις που θεσπίζει η Ευρωπαϊκή Ένωση για την ασφάλεια, την υγεία, την περιβαλλοντική απόδοση και τη διαχείριση κινδύνων, δεύτερον, ότι το καθεστώς αδειοδότησης πρέπει να υποστηρίζεται από σαφές καθεστώς περί ευθύνης, το οποίο να περιλαμβάνει επαρκή μέσα χρηματοοικονομικής ασφάλειας για την κάλυψη μεγάλων συμβάντων, τρίτον, ότι τα υφιστάμενα μέσα χρηματοοικονομικής ασφάλειας πρέπει να αξιολογηθούν σε σχέση με τα οικονομικά ανώτατα όρια και ενδεχομένως να είναι συμπληρωθούν με άλλα μέσα κάλυψης κινδύνου, όπως ταμεία, ασφαλιστήρια, εγγυήσεις, κ.λπ. (βλ. και άρθρο 164 του ν. 4001/2011, το οποίο θεσπίζει αυστηρή περιβαλλοντική πολιτική με σκοπό τη λήψη κάθε φύσης μέτρων ασφαλείας προσώπων ή πραγμάτων, την παρεμπόδιση της ρύπανσης ή μόλυνσης του περιβάλλοντος, την προστασία της χλωρίδας και της πανίδας, της αλιείας, της ναυσιπλοΐας, των αρχαιοτήτων εν γένει, των ιστορικών τόπων, των τόπων ιδιαίτερου φυσικού

κάλλους, καθώς και άλλων δραστηριοτήτων εντός των περιοχών εκμετάλλευσης).

II. Επί του άρθρου 1 του Νομοσχεδίου

Με το άρθρο 1 του Νομοσχεδίου κυρώνεται η Σύμβαση που υπεγράφη στην Αθήνα την 14η Μαΐου 2014 μεταξύ της Ελληνικής Δημοκρατίας και των εταιρειών «ENERGEAN OIL & GAS – ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΑΙΓΑΙΟΥ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΕΡΕΥΝΑΣ ΚΑΙ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΥΔΡΟΓΟΝΑΝΘΡΑΚΩΝ και TRAJAN OIL AND GAS LIMITED» για την παραχώρηση του δικαιώματος έρευνας και εκμετάλλευσης υδρογονανθράκων στη θαλάσσια περιοχή του Κατακόλου.

Σχετικώς σημειώνεται ότι η διοικητική δράση από το κράτος εκδηλώνεται συχνά με τη μορφή της διοικητικής σύμβασης (βλ. Σπ. Φλογαΐτη, Η διοικητική σύμβαση: έννοια και φύση, εκδ. Αντ. Σάκκουλα, Αθήνα, 1991, σελ. 21). Η κύρωση της σύμβασης με νόμο είναι συνήθης πρακτική και κρίνεται αναγκαία όταν η σύμβαση είτε καταρτίσθηκε με διαδικασία διαφορετική από εκείνη που προβλέπουν οι γενικές ή ειδικές διατάξεις, είτε περιέχει όρους που δεσμεύουν τους τρίτους (μη συμβαλλομένους), είτε περιέχει όρους που αντίκεινται στην ισχύουσα νομοθεσία, είτε περιέχει ειδικές φορολογικές ρυθμίσεις ή ρυθμίσεις για την επίλυση των διαφορών που ανακύπτουν από την εκτέλεση και λύση της σύμβασης με διαιτησία. Στις περιπτώσεις αυτές η σύμβαση καταρτίζεται με ιδιωτικό έγγραφο, η ισχύς της όμως εξαρτάται από την κύρωσή της με νομοθετική πράξη, δυνάμει της οποίας και μόνο παράγει

τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις που ιδρύει (βλ. Ε. Σπηλιωτόπουλο, Εγχειρίδιο Διοικητικού Δικαίου, τ. 1, 2011, σελ. 211 επ., και ΣτΕ 4025/1988 συμφώνως προς τον οποίο, αν η σύμβαση δεν έχει κυρωθεί με νόμο, οι όροι της δεν δύνανται να υπερισχύσουν διατάξεων της νομοθεσίας). Όπως, μάλιστα, γίνεται δεκτό και έχει επισημανθεί και σε παλαιότερες εκθέσεις της Επιστημονικής Υπηρεσίας, όταν κυρούται σύμβαση με νομοθετική πράξη, οι σχετικοί με τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των συμβαλλομένων όροι της εξακολουθούν να έχουν συμβατικό χαρακτήρα. Αντιθέτως, οι όροι της που αποκλίνουν από τις ισχύουσες διατάξεις ή θέτουν απρόσωπους κανόνες που δεσμεύουν τρίτους, έχουν τη φύση νομοθετικής διάταξης και, ως εκ

τούτου, οι διοικητικές πράξεις που εκδίδονται βάσει αυτών είναι δυνατόν να προσβάλλονται ενώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας.

Αθήνα, 17 Σεπτεμβρίου 2014

Ο εισηγητής
Δρ Χαράλαμπος Χ. Κύρκος
Προϊστάμενος του Τμήματος Κοινοβουλευτικής Ιστορίας
Επιστημονικός Συνεργάτης

Ο Προϊστάμενος του Α΄ Τμήματος
Νομοτεχνικής Επεξεργασίας
Ξενοφών Παπαρηγόπουλος
Αν. Καθηγητής του Πανεπιστημίου
Θεσσαλίας

Ο Προϊστάμενος της Β΄ Διεύθυνσης
Επιστημονικών Μελετών
Αστέρης Πλιάκος
Καθηγητής του Οικονομικού
Πανεπιστημίου Αθηνών

Ο Πρόεδρος του Επιστημονικού Συμβουλίου
Κώστας Μαυριάς
Ομότιμος Καθηγητής της Νομικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών